

Generalitat de Catalunya
Vicepresidència de Polítiques Digitals i Territori
Comissió Territorial d'Urbanisme de la Catalunya Central
Carrer d'Àngel Guimerà, 14 – 1er
08241 Manresa

Assumpte: **Modificació puntual del Pla Director Urbanístic de l'activitat minera al Bages (exp. OAA20210063)**

Benvolguts senyors,

Aquesta Comissió d'Urbanisme va aprovar inicialment el 02.02.2022 la Modificació del Pla Director Urbanístic de l'activitat minera al Bages amb dos objectius: estendre l'espai on s'autoritza l'abocament de residus salins a Súria i permetre l'ús addicional per parc fotovoltaic als espais on s'aboquen aquests de residus salins, els runams salins. Ambdues modificacions responen a peticions explícites de l'empresa minera ICL.

En contra d'aquesta aprovació inicial, manifestem les següents al·legacions:

1) Ampliació cap al veïnat de Cererols de l'espai d'abocament de residus del Fusteret, a Súria

En dues ocasions anteriors, en escrits del 09.02.2021 i del 22.07.2021, la Plataforma Montsalat va fer arribar al Departament de Territori i Sostenibilitat, actualment Vicepresidència de Polítiques Digitals i Territori, l'exposició de les raons contràries a la segona ampliació en pocs anys de l'àrea destinada a abocament de residus salins a Súria.

En el primer d'aquests escrits es constata el fracàs calamitos del PDU de la Minería del Bages i dels seus supòsits. El PDU de la Minería del Bages va definir el perímetre màxim del runam salí del Fusteret a Súria, incloent ja una ampliació introduïda quan el PDU estava en tràmit. Dos anys després d'haver-se aprovat el PDU, aquest es modifica en allò més essencial, en l'objectiu de posar ordre urbanístic i límits a l'acumulació de residus salins que tant transfiguren i esterilitzen el paisatge i que a tants esforços de gestió de salmorra obliguen, per admetre una nova ampliació substancial de l'àrea d'abocament.

En el segon escrit, acceptant el fracàs del PDU de la Minería, es critica l'avaluació ambiental que el document d'Avanç fa de les alternatives d'ampliació i les reordena de menor a major impacte segons:

1. Recreixement en altura de l'ampliació del Fusteret
2. Recreixement en altura de la part vella del Fusteret
3. Ampliació en superfície del Fusteret (Cererols, can Soler i/o Les Guixeres)
4. Nou runam al torrent de Bogadella

Insistim en què el mal ambiental menor i la hipoteca menor de gestió de salmorra i de restauració consisteix en el recreixement en alçada del runam del Fusteret durant el temps imprescindible fins que l'explotació de potassa de Súria aconsegueixi processos sense necessitat d'abocament de residus salins al runam, tal com es planteja des de fa anys. L'ampliació del runam del Fusteret en superfície no hauria de se necessària.

Annexem els escrits referits. Les raons que exposen segueixen vigents i no han rebut resposta administrativa detallada.

2) Ús del runam del Cogulló per Parc Solar Fotovoltaic

El PDU de l'activitat minera al Bages entra temeràriament en les obligacions de restauració que venen regulades per la Llei 12/1981 i el Decret 343/1983 sobre normes de protecció del medi ambient d'aplicació a les activitats extractives. El servei administratiu de la Generalitat competent per decidir sobre els programes de restauració és la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic, adscrita al departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Des de serveis d'Urbanisme s'intenta regular com ha de ser el programa de restauració de la principal activitat minera a Catalunya, la que més residus ha acumulat amb els anys, la que més residus segueix generant i la que aboca els residus ambientalment més problemàtics per la seva solubilitat altíssima.

Els programes de restauració vigents per les explotacions d'ICL a Sallent i a Súria estableixen la retirada dels residus dels runams com a pas previ a la restauració. És una voluntat generalitzada, expressada també al PDU de la Minería del Bages, fer desaparèixer quan abans millor les muntanyes de residus salins per la seva afectació al paisatge i per l'obligació de control i gestió de salmorra que comporten.

Sumant a aquesta voluntat majoritària, la sentència 786 del 14.11.2016 del TSJC, que resol l'expedient de compliment de la legalitat urbanística interposat per l'associació de veïns La Rampinya de Sallent, obliga a ICL a retirar els residus abocats al runam del Cogulló del 2008 ençà.

L'autorització per part d'Urbanisme de l'ús per parc fotovoltaic o de qualsevol altre ús que en signifiqui la consolidació, quan l'obligació és la retirada i buidat dels runams, és un fet evidentment il·legal, contrari a l'ordenament vigent i comès per qui s'excedeix en les seves competències.

La contradicció entre l'admissió de l'ús per parc fotovoltaic dels runams i l'ordenament vigent és encara més flagrant en el cas del runam del Cogulló per la sentència esmentada i perquè, d'acord amb els programes de restauració, és a Sallent on s'ha d'iniciar el buidat dels residus salins dels runams d'ICL. Es dona la circumstància, no pas menor, que ICL ha manifestat la intenció d'instal·lar un gran parc solar fotovoltaic damunt del gran runam del Cogulló de Sallent.

Cal afegir encara en aquestes consideracions la sentència del 18.12.2014 del Jutjat Penal de Manresa per delictes ecològics que obliga a la restitució de la qualitat de les aigües al nivell de salinitat que tenien abans de l'existència de la minería de potassa.

Actualment, després de millores en el control i de la instal·lació de noves captacions de salmorra a l'entorn dels runams, les parts més grans de salmorra que s'escapen de control són la que s'incorpora a la riera de Soldevila, la que entra al riu Llobregat per la riba dreta al nucli urbà de Sallent i la que es filtra al Llobregat al tram del polígon industrial de l'Illa. La salmorra de la riera de Soldevila prové, amb tota certesa, del runam del Cogulló.

Obstaculitzar la restauració dels runams és també una acció frontalment contrària a allò que disposa aquesta sentència penal i que, per tant, s'alinea amb el delictes ecològic jutjat i sentenciat.

Sorpren ja profundament que el PDU de la Minería arribi a plantejar-se usos pel runam del Cogulló quan s'ha de buidar completament de residus; el fet s'interpreta només sota la lòptica de la demora indefinida de l'obligació de buidat i restauració de l'espai. Que el PDU de la Minería aprovi nous usos al runam del Cogulló confirma els pitjors auguris a l'ajornar, de manera manifestament il·legal, la restauració del Cogulló com a mínim unes dècades més durant les quals caldrà atendre a tothora la generació, recollida i conducció al mar de la salmorra que el runam del Cogulló origina.

Tanmateix, els programes de restauració pels runams de Sallent i de Súria propietat d'ICL que tan frontalment contravindria l'admissió de l'ús per part solar fotovoltaic són documents sobre paper, no pas realitats tangibles. Els programes de restauració per les explotacions mineres de Sallent i Súria van ser aprovats l'any 2018, tot i que l'acord pel buidat de residus dels runams ve d'un conveni signat entre la

Generalitat i Iberpotash l'any 2015. La Plataforma Montsalat s'ha mostrat molt contrària a aquests programes de restauració de les explotacions de potassa de Sallent i de Súria per irrealitzables a l'escala temporal normal.

Els programes de restauració per Sallent i Súria preveuen el buidat de residus en base a la venda de sal comuna en unes quantitats i a un ritme que s'han demostrat falsos, inviables per la falta de mercat, i a l'enviament de més i més salmorra al mar a través d'un nou col·lector, la construcció del qual està encara pendent i porta anys d'endarreriment. Actualment, a l'any 2022, en relació a l'obligació de restauració tan sols s'ha començat a explorar el contingut del runam de la Botjosa. Les previsions establertes pels programes de restauració -si a la pràctica i a dreta llei poden anomenar-se així- d'uns 50 anys pel buidat de residus i restauració del runam del Cogulló a Sallent i de 75-100 anys pel del Fusteret a Súria, ja de per sí forassenyades, s'estan allargant encara més. Amb aquests terminis ningú pot assegurar que la restauració es complirà, menys encara quan no hi ha una fiança dipositada que avaluï l'import del buidat dels residus. Cal tenir molt present que durant tots aquests anys continua l'impacte al paisatge i l'obligació peremptòria de recollir la salmorra generada i conduir-la fins al mar. La despesa en gestió de salmorra és ingent. El programa quinquennal 2022-2027 del Pla de Gestió de Districte Fluvial de Catalunya pressuposta 140 milions d'euros dedicats a la reducció de la contaminació salina de la conca del Llobregat. La mitjana de despesa en inversió per control de salinitat a la conca del Llobregat s'acosta als 30 milions d'euros anuals i cal afegir-hi la despesa de funcionament. També són immenses les servituds a tercers que la gestió de la salmorra d'origen miner comporta. Cal trencar aquest contrasentit i la necessitat d'aquesta despesa.

En el context de canvi climàtic i promoció d'energies netes, s'entén i es justifica la voluntat d'establir un parc solar fotovoltaic a la cara sud del runam del Cogulló. Però el camí per arribar a una situació final desitjable sota els punts de vista de la necessària restauració del runam del Cogulló, de la gestió de salmorra d'origen miner a la conca del Llobregat i de la generació d'energia neta no és la simple admissió al PDU de la Mineria de l'ús "temporal" del runam del Cogulló per instal·lar-hi plaques fotovoltaïques. Ens temem que a la pràctica el fet signifiqui l'endarreriment *in aeternum* del buidat dels residus, l'incompliment definitiu d'un programa de restauració nascut ja a termini llarguíssim. El pretès benefici d'un parc solar fotovoltaic es compensaria amb escreix pel perjudici en l'obligació de gestió de salmorra i en l'endarreriment del buidat de residus.

Una escala temporal normal per una restauració és d'uns anys, a tot estirar una dècada; no pas un segle o més enllà.

Existeixen tècniques per la impermeabilització d'abocadors ben comprovades i aplicables als runams salins. També poden ajustar-se tècniques de projecció de material impermeabilitzant a l'aplicació a les zones més pendents o de superfície més irregular dels runams. S'han utilitzat tècniques d'impermeabilització en runams salins d'Alsàcia (França) i, més a prop, en la restauració del runam salí de Vilafruns a Balsareny i al contacte entre la part antiga i la primera ampliació del runam del Fusteret a Súria. Els resultats de la restauració de Vilafruns han estat ben positius amb la integració del runam al paisatge, l'arrelament de la revegetació, la disminució immediata de la salinitat a la riera de Conangle i la reducció passats uns anys de la salinitat de l'aigua subterrània. També ha funcionat bé la impermeabilització de l'àrea d'abocament nova del runam de Súria ja que no ha significat cap increment de la salinització al Cardener ni a les fonts o torrents propers.

La seqüència lògica per resoldre el problema de la restauració dels runams salins d'ICL és primer la impermeabilització en superfície, després a sobre la restauració convencional i finalment l'admissió d'altres usos, entre ells el de parc solar fotovoltaic.

El PDU de la Mineria no és l'eina per dirigir els programes de restauració. Les eines per tenir programes de restauració realitzables en terminis raonables són la redacció i aprovació de nous programes de restauració

en substitució dels actuals que només són vigents sobre el paper i l'acord de les parts en l'execució de les sentències que pesen sobre els runams.

Per les raons exposades, sol·licitem que l'aprovació inicial de la Modificació del PDU de la Mineria no s'arribi a fer definitiva, sinó que, per respecte a l'ordenament i a les competències de cadascú, per encaminar la resolució de l'impacte ambiental dels runams salins a la conca del Llobregat i per reduir la despesa en gestió de salmorra, s'opti per aprovar tan sols el recreixement en alçada del runam del Fusteret.

En la confiança que s'atendrà aquesta al·legació, els saludem ben cordialment.

Plataforma cívica Montsalat

montsalat@gmail.com

<https://montsalat.cat/>

Manresa, 25 d'abril de 2022

Annexes:

- [Carta de Montsalat al dpt de TIS sobre l'avant-projecte de Parc Solar Fotovoltaic al runam salí del Cogulló. 25.01.2021](#)
- [Opinió de Montsalat en la fase participativa de la Modificació del PDU de la Mineria. 09.02.2021](#)
- [Opinió de Montsalat en la consulta sobre l'avaluació ambiental estratègica de la Modificació del PDU de la Mineria. 22.07.2021](#)